

INFORMACIJOS

(17a) Weinheim/Bergstr. Postfach 233, Germany

Nr. 22 /97/

1954 m. rugsėjo mėn. 16 d.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Informacijos yra Krašto Valdybos Organas, skiriamas spaudai rankraščio teisėmis.

Redakcijos, pasinaudojančios čia dedamomis žiniomis ir straipsniais, maloniai prašomos nurodyti šaltinį: PLB Vok. "Informacijos".

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ VOKIETIJOJE

LIETUVIŲ DARBO IR SARGYBŲ KUOPOSE

J. E. Vyskupo Padolskio lankymasis

Šių metų rugpjūčio 31 ir rugsėjo 1 bei 2 d. d. atvykęs iš Romos Jo Ekscelencija Vyskupas Padolskis aplankė Lietuvių Darbo ir Sargybų kuopas, esančias prie JAV kariuomenės dalinių vakarinėje amerikiečių zonos srityje. Vyskupas aplankė Darbo ir Sargybos Kuopų Centrą ir lietuvių kuopas Kaiserslauterne, Vogelweh, Uhlerborne prie Mainzo, Wormse ir Kirchenbolanden.

Pabaltiečių Ryšių Karininkui, kapitonui Juozui Venckui, tarpininkaujant, Amerikiečių karinė vadovybė parodė didelį pritarimą ir suteikė visokeriopą paramą, kad garbingasis svečias būtų kuo iškilmingiausiai sutiktas Centre ir kuopose ir, kad patogiai galėtų aplankyti visus šios srities lietuvių dalinius. Jo Ekscelenciją sutinkant Centre dalyvavo beveik visi Labor Service Tarnybos augštieji karininkai ir visa eilė JAV kariuomenės augštųjų karininkų. Ta proga JAV kariuomenės vyriausias katalikų dvasios vadas, pulk. ltn. kun. Kennedy, įteikė Jo Ekscelencijai amerikiečių karių dovaną išvietintiems ir neturintiems bei varge gyvenantiems lietuviams.

Kelionės metu visą laiką vyskupą lydėjo ryšių karininkas kapt. J. Venckus, Tėvas Bernatonis, lietuviškų dalinių kapelionas kapt. kun. Br. Lubinas ir vyskupo sekretorius kun. Jonušas. Kad kelionė nebūtų varginanti, JAV kariuomenės vakarų srities Vokietijoje vadas, generolas, pasiūlė ir davė Jo Ekscelencijai vežioti visų trijų dienų kelionei liuksusinę savo "Chevrolet" mašiną.

- 2 -

Centre ir kuopose tarnaujantieji vyrai ir jų vadai visur pasitiko vyskupą dideliu nuoširdumu ir iškilmingumu, pasipuošę išėginėmis uniformomis, darniai išsirikiavę ir šventiškoje nuotaikoje nusiteikę. Pagal senas lietuviškas tradicijas, Garbingasis Svečias visur buvo sutiktas su duona, druska ir vynu. Beveik visur, kur tik buvo tam sąlygos, suteikė kuopų vyrams ganytojišką palaiminimą.

Jo Ekscelencija turėjo progos savo akimis pamatyti ir pasidžiaugti kuopų vyrų gyvenimo sąlygomis, jų susiklausymu, drausme ir tvarka. Čia išitikino, kad kuopų vyrai yra pilni meilės savo Tėvynei ir Bažnyčiai, pilni vilčių sulaukti laisvės varpą skambant ir grįžti į nuteriotą tėvynę jos atstatyti. Visur Jo Ekscelencija tarė vyrams malonų paguodos ir vilties žodį, ragindamas neatsilikti nuo savo tautos, nenustoti vilties sulaukti laisvės, broliškai paduoti vieni kitiems rankas, siekti kilnių savo tautos siekimų, šviestis, mokslintis, stengtis įgyti daugiau specialybių, įsijungti į visus savo tautos darbus ir pajusti tautos pulsą. Ragino ugdyti ir palaikyti lietuviškas, katališkas tradicijas, branginti savo kalbą ir visa, kas kilnu, gražu ir šventa, linkėdamas ištvermės ir ryžtingumo, kad, pilni gerų polinkių, karžygiškos dvasios, lietuvių vardą jie neštų augštai kitų tautų tarpe ir jų gražus pavyzdys šviestų visiems lietuviams, kur jie bebūtų.

Stebėjosi Jo Ekscelencija gražiu vyrų susitvarkymu jų gyvenamuose kambariuose, kiemuose, gėlynuose ir kitokiuose įrengimuose. Gėrėjosi ir gardžiavosi geru maistu, o ypatingai maloniai buvo nustebintas, kai 2040 darbo kuopoje buvo drauge su visos kuopos vyrais pavaišintas gardžiu lietuvišku kegelium, o kitoje 2404 Sargybų kuopoje riebiais, taip vadinamais "koldūnais", nes tokie patiekalai Vakarų Europoje niekur negaminami ir dabar nesutinkami.

Kuopose vyrai turi iširengę savo skaityklas, poilsio ir pramogų vietas, turi išigiję radijo ir televizijos aparatus, kur susirenka po darbų pailsėti, atsikvėpti, naujų žinių pasisemti. Kur sąlygos leidžia, kuopos augina ir šeria iš virtuvės atmatų kiaules, kurias nupenėję parduoda, kad nusipirkus kuopai radiją ar televizijos aparatą, arba kitiems kultūriniais reikalams, o kartas nuo karto maisto pavairinimui surengia sau lietuviškas "skerstuves". Visur jaučiamas tarp vadų ir vyrų darnus sugyvenimas ir džiaugiamasi, kad lietuvių vardas visų, ir apylinkės vokiečių, augštai vertinamas ir gerbiamas.

Jo Ekscelencija, matydamas gražų lietuvių vyrų susitvarkymą ir gyvenimą, išreiškė savo džiaugsmą ir pasitenkinimą, keliose vietose pareiškdamas, kad tai buvo pirmutinis jo susitikimas su vyrais, bet manęs, jog tikrai ne paskutinis. Savo patirtus kuopose išpūdžius gal vaizdingiausiai Jo Ekscelencija nusakė paskutinę dieną lankydamas sargybų kuopą Uhlerborne, ir žiūrėdamas į darniai išsirikiavusias uniformuotų vyrų gretas, šiais žodžiais: "Man malonu matyti jus čia, nes jūsų veidai primena man Lietuvos veidus, kurie stovėjo kadaise Lietuvos reikalų sargyboje".

Rugsėjo 8-toji

8591 Bridge Float Co Schwetzingen Tautos minėjimas buvo sujungtas su J.E. Vyskupo Padolskio apsilankymu rugsėjo 6 d. Gausiai koplųčioje susirinkusiems vyrams iškilmingas pamaldas laikė ir pamokslą sakė J.E. Vyskupas Padolskis. Minėjimo aktas įvyko didžioje kuopos salėje. Jį atidarė ir sveikinimo žodį tarė kuopos vadas, buv. Lietuvos kariuomenės pulk., V. Sutkus, o turiningą paskaitą

skaitė Vyr. lietuvių ryšių karininkas prie US Kariuomenės Štabo, majoras J. Augustaitis. Meninę dalį išpūdingai atliko Lietuvių Vasario 16 Gimnazijos moksleiviai, padainuodami ir pašokdami tautinių šokių, vadovaujant mokytojai A. Grinienei. Ypatinę visų susidomėjimą ir pasigėrėjimą sukėlė mokinių atlikta šokio, dainos ir žodžio pynė, išreiškianti didįjį Tėvynės skausmą ir laisvės viltis.

4204 Sargybų Kuopa Uhlerborne, prie Mainzo, Tautos šventės minėjimą atliko rugsėjo 8 dieną. Pamaldas laikė kuopų kapelionas, Br. Lubinas, kuris jautniais ir nuoširdžiais bei Tėvynės meile ir ilgesiu persunktais žodžiais prasimušė ir į šaltesnių širdžių gilumas ir paliko neišdildomą įspūdį. Minėjimo akto laike kuopos vadas, kpt. O. Bliumchinas, tos kuopos priežiūros Karininkui, US Capt. Smith, įteikė Labor Service Baltų Garbės Ženklą ir Garbės Pažymėjimą. Capt Smith yra didelis lietuvių vyrų bičiulis ir visais atvejais stengiasi suteikti jiems savo paramą. Kuopos vadovybė ir vyrai jį labai gerbia už malonų jo nuoširdumą ir bendradarbiavimą. Paskaitą skaitė atvykęs Lietuvių Vasario 16 Gimnazijos mokytojas, A. Venclauskas, o meninę dalį atliko vyrai savo jėgomis. Didelio publikos pritarimo sulaukė V. Pundzevičiaus paruoštas vyrų kvartetas, puikiai pasirodęs liaudies ir kitomis dainomis ir ltn. P. Chmieliauskas solo daina.

4200 Sargybų Kuopa Kirchheimbolandene Tautos šventę minėjo irgi rugsėjo 8 dieną. Minėjimas buvo atliktas vakare, kadangi kuopos vyrai dieną buvo daugumoje užimti tarnyboje, o dalis vyrų sunkvežiniu buvo išvykę į Kaiserslauterną dalyvauti 8593 Bridge Platoon suruoštame iškilmingame minėjime. Vis dėlto, po darbų, vakare, susirinko visi nuo tarnybos laisvieji vyrai ir kukliame pobūvyje paminėjo mums taip brangią šventę. Pobūvyje dalyvavo ir lenkų kapitonas St. Kuzbit bei kviestiniai svečiai vokiečiai, kurie savo kalbose išreiškė sveikinimus ir linkėjimus lietuviams ir jų kenčiančiai Tėvynei Lietuvai.

8593 Bridge Platoon Kaiserslauterne būrio vado, ltn. J. Valiūno, paštangomis buvo suorganizuotas labai iškilmingas šventės minėjimas. Be šio dalinio lietuvių, dalyvavo dar šešiais sunkvežimiais atvykę 2040 darbo kuopos vyrai ir 4200 sargybų kuopos vyrų dalis, o taip pat visi Kaiserslauterne - Centre dirbantieji lietuviai. Šventės minėjimas buvo pradėtas pamaldomis didžiulėje amerikiečių karių bažnyčioje. Pamaldas laikė kun. Dr. Jonas Aviža, kuris pasakė dienai pritaikytą pamokslą. Pamaldų metu giedojo 8593 Bridge Platoon vyrų trio, vadovaujant ir vargonais akomponuojant Faustui Stroliai. Tas pats jaunas ir gabus muzikas F. Strolia atliko smuiko solo, akomponuojant Jurgiui Daukniui.

Tuoju po pamaldų buvo tęsiamas minėjimas salėje. Iš Müncheno pakviestas prof. dr. Pr. Padalis su savo paskaita sudarė reikšmingiausią ir turiningiausią minėjimo oficialiosios dalies pagrindą. Meninę dalį išpūdingai atliko 8593 Bridge Platoon vyrai ir atvykę Lietuvių Vasario 16 Gimnazijos moksleiviai. F. Strolios paruoštas ir vadovaujamas vyrų choras vykusiai atliko šešias harmonizuotas liaudies dainas, o kuopos vyras C. Vansevičius, akomponuojant Stroliai, gražiai išpildė Maironio "Oi neverk motušėle", pagal Naujallio muziką. Pats Strolia, akomponuojant J. Daukniui, ir čia visus žavėjo savo smuiko solo.

Gimnazijos moksleiviai, vadovaujant jų mokytojos A. Grinienės, pašoko šešis tautinius šokius. Labai didelį visų susidomėjimą sukėlė iki šiol čia nematytas choreografinis šokis "Kur bėga Šešupė", atliktas būrio mergaičių, pasipuošusių gražiais tautiniais drabu-

šiais. Tą šoki gražiu sopranu lydėjo mokytoja A. Grinienė. Pabaigai, didelis būrys mergaičių-moksleivių atliko, taip kaip ir Schwetzingene, žodžio, dainos ir šokio pynę, kuria vaizdžiai išreiškė Tėvynės kančias ir mūsų laisvės ilgesį bei viltį. Šitoji pynė baigėsi Tautos Himnu, kurį giedoti prisijungė visi susirinkusieji ir tuomi buvo užbaigta iškilmingoji dalis. Po to visiems svečiams buvo suruoštas kuklus priėmimas.

Iškilmės bažnyčioje ir salėje buvo įrašytos į Lietuvų Amerikos Balso magnetofoną ir jų garsai radijo bangomis netrukus pasieks išsiblaškiusiųjų po laisvąjį pasaulį ir Tėvynėje kenčiančiųjų brolių lietuvių ausis, kaip paguodos ir vilties aidas.

Ta proga čia tenka su dėkingumu prisiminti, kad amerikiečių kariuomenės vadovybė, kur tik buvo bet koku šventės reikalu į ją kreiptasi, parodė didelį mūsų šventės įvertinimą ir teikė visokeriopą paramą. Garbingųjų svečių eilėse čia matėme visą eilę augėtųjų US karininkų. Ypatingą džiaugsmą visiems lietuviams sudarė čia dažnai apsilankęs ir daugumai gerai jau pažįstamas nuoširdus žemaitis Amerikos lietuvis-karys sgt. Jonas Tarvainis /John Tarvaenees/. Jis 28 metus tarnauja amerikiečių kariuomenėje, kurios nariu būdamas apvažinėjo jau beveik visą pasaulį, o savo gimtąją lietuvių kalbą, kaip ir Tėvynės meilę išlaikė gryną ir ja didžiuliuo- jasi. Jo plačią žemaitišką krūtinę puošia daugybė įvairių pasižymėjimo ženklų ir medalių, o pobūvio metu iš jos skambėjo mūsų daugumai gal jau užmirštos gražios senovės lietuvių liaudies dainos. Septynių metų būdamas, su tėvais išvyko į Ameriką ir ten visą laiką gyveno, o Lietuvą paskutinį kartą matė tik jos kūrimosi pradžioje - 1922 metais. Atsivežiau, sako, tada iš tėvo gavęs dešimt tūkstančių dolerių, ir per savaitę jau jų neliko. Esą, ir tas biednas, ir tas neturtingas, ir šio ir to visiems reikėjo, žemaitiška širdis pasidalino su broliais viskuo, ką turėjo.

O ir dabar sgt. Jonas Tarvainis mielai remia visus lietuvių kultūrinius ir labdaros darbus. Ir Vasario 16 Gimnazija neliko jo nepastebėta. Iš savo algos jau 50 dolerių paaukėjo Gimnazijai, o dabar savo akimis pamatęs per pasirodymą kuopoje mūsų mokinius, pažadėjo ir ateityje gimnazijos nepamiršti. Tautiniais drabužiais pasipuošusias mokytojas pasikvietė su juo nusifotografuoti ir jų pakviestas, pažadėjo prie progos apsilankyti pats Gimnazijoje, kad galėtų pamatyti ten visus mokinius ir susipažinti su jų darbo ir gyvenimo sąlygomis.

Diepholzo Apylinkėje

Čia šiemet visiems lietuviams tėvams, o dar labiau jų vaikams, padarė malonią, pigią ir reikšmingą staigmeną skautininkė Aldona Gasnerienė. Ji po didžiųjų šiaurės Vokietijos lietuvių emėsi organizuoti Diepholzo jaunimui skautišką stovyklą. Stovykla įvyko gražioje Lohne apylinkėje. Čia jaunimas labai jaukiai ir pavyzdingai praleido vieną savaitę, išmokdamas daug lietuviškų dainų, susipažindamas su gamtos grožybėmis, sutvirtėdamas fiziniai ir dvasiniai.

Hamburgo Apylinkėje

Hamburgo lietuviai paskutiniu laiku buvo susilaukę daug svečių: iš Anglijos Alekso Alužo šeimos ir Juozo Kelerio, iš Amerikos Juozo ir Elžbietos Pliškevičių ir iš Ispanijos kun. K. Patalavičiaus.

Svečias iš Madrido, kun. Patalavičius, aplankęs vietos lietuvių tremtinių stovyklą, papasakojo daug įdomių ir nežinomų dalykų apie Ispaniją, apie lietuvių gyvenimą ir apie savo nuotykius.

- 5 -

Į Hamburgą buvo atvykę su gausia Lūbecko lietuvių iškyla trys žymūs lietuviai sportininkai: Gustas, Endzinas ir Staigys. Čia jie aplankė Zoologijos sodą, pasigrožėjo Hamburgo įžymybėmis ir pavakariais sužaidė draugiškas stalo teniso rungtynes su viena vokiečių jaunimo grupe. Svečiai lengvai išlošė prieš šeimininkus. Tai stebėję lietuviai nuoširdžiai džiaugėsi mūsų "atžalyno" gražiu laimėjimu. Lūbecko lietuviai nori žaisti kitas rungtynes prieš Vasario 16 Gimnaziją. Moksleiviai turės gana kietą ir pavojingą priešą.

Tautos šventės proga buvo atlaikytos pamaldos ir surengtas atskiras iškilmingas posėdis, kurį atidarė apyl. p-kas E. Čerkus. Trumpa, bet labai gražia paskaita visus sudomino kpt. Ignas Apyrubis. Jis iškėlė solidarumo reikalą mūsų tremtinių gyvenime, kuris turėtų pasirakšti lengvinant vieni kitiems vargo naštas. Vilius ir Marina Jankevičiai padeklamavo porą patrijotinių eilėraščių, o energingos moterys: M. Lingienė, M. Duseikienė ir E. Okmanaitė paruošė visiems dalyviams stovyklos salėje arbatėlę su užkandžiais.

Hannoverio Apylinkėje

Čia Tautos Šventė buvo paminėta tik katalikiškomis pamaldomis. Vietos lietuvių pirmininkas serga ir nėra jo kam pavaduoti.

Hildesheimio Apylinkėje

MSO lietuviškojo sargybų dalinio vyrai savo Tautos Šventę paminėjo atskiru pobūviu ir pamaldomis. Visi jie džiaugiasi, kad jie yra savo tarpe vieningi, blaivūs ir sąmoningi lietuviai.

Lebenstedto Apylinkėje

Ši kartą Tautos Šventę pavyko paminėti gražiau negu kitais metais. Jos parengimui vadovavo K. Masiliūnas. P. Vitlybo vedamas choras padainavo keletą patrijotiškų dainų ir sugiedojo porą religinių giesmių. Vaikučių pasirodymą suruošė V. Bopkaitis. Visi gerėjęsi mūsų vaikučių sugebėjimais deklamuoti kartais net sunkius eilėraščius ir nevienas braukė ašarą nuo savo veido, nes vaikučių nuoširdi deklamacija palietė jo patrijotinę sielos stygą. Algis Šliažas, grįžęs iš Italijos, iš TT. Saleziečių Instituto, visai vykusiai akordeonu pagrojo keletą lietuviškų kūrinių. Minėjimas buvo užbaigtas Tautos Himnu.

Ta proga pamaldas už visus mūsų pasilikusius Tėvynėje, išvežtuosius ir likimo išblaškytuosius tautiečius, sekančią dieną atlaikė kun. V. Šarka.

Lūbecko Apylinkėje

Nesenai ištekėjo gera lietuvė skautė, veikli lietuvaitė, vaitininkė Edita Mamaitytė. Jos tėvelis, krautuvės savininkas, išleisdamas savo dukrą už mechaniko Sigfrido Švarco iškėlė šaunias vestuves. Vietos lietuviai jaunavedžius pasveikino, įteikdami gražių gėlių.

Memmingeno Apylinkėje

Š. m. rugpiūčio 29 d. įvyko metinis visuotinis bendruomenės narių susirinkimas. Su šiuo susirinkimu baigėsi Apylinkės Valdybos

- 6 -

ir Kontrolės Komisijos kadencijos metai.

Apylinkės Valdybos pranešimą padarė pirmininkas kun. A. Bunga, duodamas visuomenei apyskaitą iš visų metų veiklos.

Kontrolės Komisijos pranešimą padarė ev. kun. J. Stanaitis, pasidžiaugdamas, kad padarius kontrolę, galima v-bos veiklą tik užgirti, ko niekad nepasitaikė Memmingeno Kontrolės K-jos veikloje.

Iš abiejų pranešimų paaiškėjo, kad v-ba nuveikė tikrai daug. Apyl. V-bos pirm-ko, kun. A. Bungos, gabau organizuotumo ir sumanumo bei kitų v-bos narių bendradarbiavimo dėka, buvo išjudintas sustingęs Memmingeno lietuvių kultūrinis gyvenimas. Per metus laiko buvo suorganizuotas choras, kuriam vadovauja žinomas muzikas M. Budriūnas ir tautinių šokių grupė. Visos žymesnės lietuvių tautinės šventės buvo iškilmingai paminėtos. Ypatinai buvo nusisekęs Vasario 16-tos minėjimas, kuriame dalyvavo garbingi lietuviai ir vokiečiai svečiai: J. E. vysk. dr. Podolskis, VLIK'o pirmininkas prel. Krupavičius, apskrities viršininkas, Memmingeno miesto vyr. burmistras bei miesto dvasiškijos atstovai.

V-bos pirmininkas pasidžiaugė, kad visi minėjimai lietuvių buvo gausiai lankomi. Malonu konstatuoti, kad, neskaitant mažų išimčių, tarp lietuvių sugyvenimas yra geras. Evangelikai ir katalikai tarp savęs gerai sutinka: jų vieni ir kiti dalyvauja kultūrinėje lietuvių veikloje.

V-ba taip pat užmezgė glaudžius ryšius ir su vokiečių įstaigomis, kas išeina lietuviams į naudą. Palaikomi glaudūs ryšiai ir su miesto vokiečių katalikų akcija. Lietuviški parengimai ir susirinkimai yra rengiami išimtinai tik katalikų akcijos salėse. Vokiečiai, jausdami palankumą lietuviams, ima už salę tik pusę kainos.

Baigdamas v-bos pirmininkas, kun. A. Bunga, nuoširdžiai padėkojo visam chorui ir jo vadovui p. M. Budriūnui, šokėjams ir visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie minėjimų paruošimo ir visiems tautiečiams už uolų visų minėjimų lankymą.

Po abiejų pranešimų buvo išrinkta Rinkiminė Komisija naujos v-bos ir kontrolės k-jos rinkimams pravesti. Rinkimai įvyksta š. mėn. 12 d.

Tenka palinkėti ir naujai valdybai eiti lietuviško sugyvenimo ir kultūrinės veiklos keliu.

Pinnebergo Apylinkėje

Vietos apylinkės pirmininkas, A. Maziliauskas, Tautos Šventės proga sukvietaš visus lietuvius, kultūringai paminėjo Rugsėjo 8-tąją. Buvo pasidžiaugta praeitimi, aptarta dabartis ir pasiryžta siekti dar didesnės vienybės savųjų tarpe.

Dvi lietuvaitės su tautiniais drabužiais, atvykę į Hamburgą, dalyvavo vokiečių surengtoje šventėje "Tag der Heimat". Ta proga vokiečių seimo atstovas, dr. Gille, pabrėžė, kad lietuviai tūkstančiams Rytprūsių vokiečių išgelbėjo gyvybę nuo bado mirties. Tuos žodžius palydėjo visos vokiečių publikos dėkingumo galingas ir plojimas.

Stuttgarto Apylinkėje

Š. m. rugsėjo 2 d. YMCA iniciatyva Stuttgarte buvo sušauktas įvairių tautinių grupių atstovų pasitarimas, kuriame iškilo sumanymas surengti bendrą tų grupių kultūrinį vakarą. Tautinės grupės, kurios galėtų, turėtų pasirodyti su savo tautiniais šokiais, dainomis, muzika ir pan. Šis vakaras, kaip numatoma, turėtų įvykti apie lapkričio mėn. vidurį. Dabar tiriamos sąlygos, ar ši sumanymą galima

bus įvykdyt. Planuojama į šį pasirodymą pakviesti mūsų gimnazijos šokėjų grupę ir chorelį, jei toks būtų paruoštas.

Minėtame pasitarime buvo taip pat iškeltas sumanymas surengti ir reprezentacinį koncertą, laike kurio būtų išpildyti įvairių tautų kompozitorių geriausi kūriniai. Numatoma pasamdyti radiofono ar kurį kitą simfoninį orkestrą. Ir šiam sumanymui įvykdyti tiriamos sąlygos.

Rugsėjo 12 d. Stuttgarte įvyko Tautos Šventės ir Pabaltijo santarvės 20 metų sukakties minėjimas. Prieš minėjimą Baltų Taryba turėjo savo posėdį, kuriame buvo priimta deklaracija.

Nors buvo nepalankūs oras, į minėjimą susirinko gausus pabaltiečių būrys. Minėjime dalyvavo šie Baltų Tarybos nariai: iš lietuvių pusės URT Valdytojas ir Baltų Tarybos gen. sekretorius dr. P. Karvelis, iš estų - ats. pulk. Jakobson ir latvių - min. R. Liepinš, ats. gen. Skaistlauks ir latvių bendruomenės tarybos pirmininkas, A. Šildė, Kalbas pasakė dr. P. Karvelis, Jakobson ir R. Liepinš.

Dr. Karvelis savo kalboje apibūdinęs šio dvigubo minėjimo prasmę, smulkiau apsistojo ties trijų Pabaltijo tautų susiartinimo raida, pasireiškusia dar prieš nepriklausomybės atgavimą ir išsiplėtusia nepriklausomybės metais. Jis priminė tų tautų ir valstybių susiartinimo šalininkus, kurių pastangų dėka prieita prie 1934 m. rugsėjo 12 d. Ženevoje pasirašytos santarvės.

Jakobson nurodė į tremtinių tarpe pasireiškiančią apatiją ir abejingumą. Karštais žodžiais kvietė būti tvirtais dvasia ir energingai kovoti dėl mūsų tautų išlaisvinimo ir nepriklausomybės atstatymo.

Liepinš kalbėjo apie Baltų Tarybos įsikūrimą, prasidėjusį karo metu pogrindyje. Baigęs savo kalbą, jis perskaitė Baltų Tarybos priimtą deklaraciją, kuri susirinkusiųjų buvo palydėta karštais plojimais.

Meninėje dalyje deklamavo Regina Šeškaitė, o vargo mokyklos mokinių ir jaunimo tautinių šokių grupės pašoko kelis tautinius šokius. Minėjimas baigtas tautos himnu.

Po minėjimo įvyko apylinkės lietuvių susirinkimas, kuriame buvo išrinktos naujos BALF'o šalpos ir kontrolės komisijos. Susirinkimas prašė seną šalpos komisiją likti toliau, bet jos pirmininkui, inž. L. Prosinskiui, griežtai atsisakius, komisiją teko perrinkti. Į šalpos komisiją išrinkti: V. Prosinskienė, M. Lėmanienė, L. Skeivalienė, G. Repšienė ir A. Plenys. Į kontrolės komisiją išrinkti: dr. P. Rėklaitis, V. Valaitis ir E. Vyšniauskienė. Būvusiai šalpos komisijai už jos narių su pasiaukojimu dirbtą darbą, susirinkimas plojimais ir ovacijomis išreiškė padėką. Nutarta taip pat pareikšti nuoširdžiausią padėką JAV lietuviams ir BALF'o vadovybei už teikiamą paramą.

Naujai šalpos komisijai susirinkimas pareiškė pageidavimą, kad būtų šelpiami tik aiškūs lietuviai. Kas nepriklauso lietuvių bendruomenei ir nesidomi lietuvių reikalais, neturėtų būti šelpiami, nes užjūrio lietuviai aukoja tik lietuviams ir lietuvybei palaikyti.

Vėrelio Apylinkėje

Šiais metais pirmą didesnę malonų išgyvenimą turėjo vietos senelių prieglaudos gyventojai sulaukę garbingo svečio J. E. Vysk. V. Padolskio, kuris savo jautriu žodžiu nevienam gražino dvasinę lygsvarą ir nurodė kelią į prasmingesnę gyvenimą. Garbingąjį svečią

Vyriausias Sielovados Tvarkytojas, Tėvas Alfonsas Bernatonis ir Romos lietuvis kunigas, P. Jonušas.

Wehmeno lietuvių kolonijoje

Tautos Šventės proga, J.E. Vysk. Dr. V. Padolskis aplankė šią didžiausią Šiaurės Vokietijoje lietuviškąją koloniją ir suteikė 30-čiai mūsų vaikučių Sutvirtinimo Sakramentą.

Vyskupą pasitiko gausus Wehnen kolonijos lietuvių būrys, o svečius kolonijos vardu pasveikino apylinkės Valdybos pirm. V. Narbutas ir stovyklos komendantas Breuer.

Nemaža lietuvių katalikų atvyko net iš toliau. Jie dalyvavo iškilmingose J.E. Vyskupo pamaldose, o vėliau bendrame Tautos Šventės minėjime, kurio metu labai gražią paskaitą skaitė Dr. V. Literkis, iškeldamas didingai garbingą Lietuvos praeitį, lietuvių tautos solidarumą bei pasišventimą bendriems reikalams.

Vargo mokyklos vaikučiai pavyzdinai padainavo lietuviškų dainų, pašoko porą tautinių šokių ir padeklamavo eilėraščių. Buvo pastatytas dramos vaizdelis "Mitingas", kuris visiems paliko labai gyvą ir šiurpų paskutinį bolševikinės Lietuvos vaizdą.

Visos Tautos Šventės iškilmes buvo užbaigtos stovyklos aikštėje, kur nuleidžiant Vėliavą, buvo galingai sugiedotas Tautos Himnas.

Šiais metais Wehmeno stovykla ištikrųjų nepaprastai gražiai atšventė, o tuo pačiu ir atžymėjo mūsų Tautos Šventę. Visi stovyklos gyventojai tam labai ilgai ir rimtai ruošėsi. Jų darbas svečiams paliko malonų įspūdį. Prie visų iškilmių savo darbu bei gėrybėmis labai prisidėjo NCWC, Vokiečių Caritas ir stovyklos komendantas Breuer. Jiems nuoširdi padėka.

Augsburgo Apylinkėje

Vykdamas iš Vasario 16 Gimnazijos, J.E. vysk. dr. V. Padolskis š.m. rugsėjo mėn. 13 d. aplankė ir Augsburgo lietuvius. Jo Ekselencija atvyko lydimas Tėvo Bernatonio ir kitų dviejų kunigų. Kun. Bunga sutikimo iškilmes atidarė malda "Tėve mūsų" ir tarė išan- ginį žodį ir pasveikino Jo Ekselenciją parapijiečių vardu. Po pasveikinimo Jo Ekselencija pasakė kalbą į susirinkusius. Jis savo turiningoje kalboje ragino palaikyti lietuviškus papročius bei tradicijas, palaikyti lietuvišką spaudą ir mokyti vaikus lietuviškai.

Pažymėtina, kad šia Ekselencijos kalba žavėjosi ne tik katalikai, bet ir kitų konfesijų ten buvusieji lietuviai. Baigus kalbą, vargo mokyklos mokiniai Vasiliauskas ir Norkevičiūtė, tarė keletą žodžių Jo Ekselencijai ir įteikė puokštę gėlių.

Apylinkės V-bos Pirmininkas, J. Balsys, Jo Ekselenciją pasveikino Augsburgo Apyl. V-bos ir Augsburgo lietuvių bendruomenės vardu, o kartu padėkojo už apsilankymą, kuriuo įnešė tiek džiaugsmo į jų kasdieniškumą. Jis savo kalboje pageidavo, kad greičiau prisiartintų laikas, kada su Ekselencija priešakyje grįžę į tėvų numylėtą žemę Lietuvą, Gedimino kalne savo džiaugsmui iškeltume mūsų tautinę trispalvę ir tinkamai pagerbtume šiandien išniekintą stebuklingąją Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslą.

Baigus kalbą, dvi tautiniais drabužiais apsitaisiusios lietuvaitės įteikė Jo Ekselencijai Apyl./V-bos vardu geltonų ir baltų rožių puokštę. Vėliau sekė jaukus lietuviškas pobūvis: pagrota iš lietuviškų plokštelių ir Ekselencijai pageidaujant, sudainuota lietuviškų dainų, o baigiant - Ilgiausių metų.

Pažymėtina, kad lietuviškam vaišingumui prisiminti, nors ir iš kuklių pragyvenimo išteklių, ponios susinešė šį tą namie pasigaminusios, kuo ir buvo pasivaišinta.

Rytojaus dieną, 8 val., Jo Ekselencija Kriegshaberio bažnyčioje, dviem kunigam asistuojant, atnašavo Šv. Mišias, kurių išklaudyti susirinko nemažas lietuvių būrelis.

SPAUDOS METAI

Pasaulio Lietuvių Archyvas JAV, šiais Spaudos Atgavimo sukakties metais, kviečia rengti parodas, ruošti minėjimus, rinkti periodikos komplektus, knygas ir kitokią archyvinę medžiagą ir siųsti jam apsaugai.

Be to, šis Archyvas numato suruošti visų pasaulio kraštų lietuvių spaudos parodas, kad lankantieji šias parodas, gautų apie kiekvieno krašto lietuvius pilną vaizdą. Šiam reikalui prašytumėm ir Vokietijoje esančius tautiečius prisidėti renkant virš minėtą medžiagą ir ruošiant paskaitas. Surinktą medžiagą /įvairius, mums ateityje aturinius istorinės vertės raštus, bendruomenių nuveikti darbai, protokoliai ir pan./ galima siųsti tiesiai į JAV adresu: Pasaulio Lietuvių Archyvas, 2601 W. Marquette Rd., Chicago 29, Ill., USA arba PLB Vokietijos Krašto Valdybai, Weinheim/Bergstr., Postfach 233.

IŠ VASARIO 16 GIMNAZIJOS GYVENIMO

Garbingas gimnazijos svečias

Rugsėjo mėn. 12 d. Hüttenfeldo apylinkę ir Vasario 16 Gimnaziją aplankė J. E. Vyskupas Padolskis, lydimas Tėv. Alf. Bernatono ir sekr. kun. Jonušo.

Garbingas svečias vietos bažnyčioje laikė iškilmingas pamaldas, pasakė pamokslą ir suteikė palaiminimą. Po piet 5 val. gimnazijos salėje susirinko katalikai mokytojai, mokiniai ir apylinkės lietuviai, jų tarpe Krašto Valdybos pirmininkas, p. Pr. Zundė.

Gimnazijos direktorius, p. dr. Vl. Literkis, pasveikino atvykusį svečią, o buvęs gimnazijos kapelionas, kun. dr. Paškevičius, padarė katalikų, o ypač moksleivių veiklos išsamų pranešimą. Moksleivių ateitininkų kuopos pirmininkė, VIII kl. mokinė Dubauskaitė davė platų pranešimą apie gimnazijos ateitininkų moksleivių veiklą.

J. E. Vyskupas Padolskis savo kalboje labai pasidžiaugė gimnazijoje besimokančio lietuvių katalikų jaunimo uolumu, pabrėždamas, kad šis jaunimas yra mūsų visų viltis ateičiai, nes jam teks išlaisvintoje tėvynėje pavaduoti žuvusius ir dar žūstančius mūsų tautos sūnus ir dukras.

Meminėje dalyje katalikų moksleivių choras sugiedojo "O, Kristau, Valdove", o gimnazijos mokinys Arlauskas ir mokinė Macytė gražiai padėklamavo eilėraščių.

Gimnazijos sportininkai ir šokėjai

Vasario 16 Gimnazijos krepšinininkų komanda numato artimiausioje ateityje visą eilę įdomių varžybų: šio mėn. 18 d. su stipria Heidelbergo TVH komanda, o spalio mėn. net kelionę į Prancūziją.

Gimnazijos krepšinininkus kviečia į Prancūziją Moulhouse krepšinininkai, apmokėdami visas kelionės išlaidas. Nors žaidimų galutinis planas dar neišdirbtas, bet jau dabar numatoma, kad gimnazijos

krepšininkams teks susitikti su prancūzų krepšininkais ne tik Mulhouse, bet ir Colmare bei Strasburge.

Gimnazijos šokėjų grupė, vadovaujama mokytojos A. Grinienės, po vasaros atostogų turėjo daug pasirodymų. Paskutinis jos pasirodymas buvo Weinheimo miesto halėje šio mėn. 12 d. Halėje susirinkusi gausi vokiečių publika lietuvius šokėjus šiltai priėmė, o vietos vokiečių spauda pažymėjo, kad programos atliktų dalykų tarpe lietuvių šokėjų pasirodymas buvęs geriausias.

Aukos Gimnazijos Namams

Garbingas Pittsburgh'o, Pa. lietuvis sukaktuvininkas, Petras Pivaronas, Pivaronas Bros. Bakery, Inc. savininkas, jo garbei suruošto bankieto metu kvietė dalyvius ir visus lietuvius remti Vasario 16 Gimnaziją. Jis pats ta proga Gimnazijos Namams paaukojo

§ 100.--

Venezuelos Lietuvių Savišalpos Bendruomenė šiemet švenčia savo penkerių metų veiklos sukaktį. Šią sukaktį Venezuelos Lietuvių Bendruomenė atžymi visai ypatingu būdu, surinkdama Vasario 16 Gimnazijos Namams

§ 1.500.--
Venezuelos Lietuvių Savišalpos Bendruomenės pirmininkas p. K. Nausedas tarp kitko rašė Vokietijos Krašto Valdybai:

"...Su Jūsų kraštu, ar tai dėl to, kad mūsų dauguma atvykome iš Vokietijos, ar dėl to, kad Jūsų bendruomenė ligi šiol yra pati veikliausia ir be atodairos neduoda mums "ramybės", prašydama visokiausių aukų savo projektams realizuoti, ar dėl to, kad tie Jūsų projektai ir jų realizavimas yra tikroji ir reali kova dėl mūsų lietuviybės išlaikymo, mes daugiau ar mažiau atsiliepiame į tuos Jūsų kreipimusis.

Ir šiuo metu malonu man Jums pranešti, kad baigiame pravesti specialę rinkliavą, tikslu surinkti USA § 1.500.-- Vasario 16 Gimnazijai...

Žinokite, kad mūsų yra maža, vos tik 250 šeimų visoje Venecu-eloje. Aišku, daugumas, kaip visuose kraštuose, uždirba ne po daug. Jeigu visi kraštai toje proporcijoje Jums paaukotų, kaip mes, tad Jūs galėtumėte 10 tokių gimnazių nupirkti ir išlaikyti be jokio vargo ir, anot min. Lozoraičio, nebūtumėte kalti, kad esate neturtingi..."

PAJIEŠKOJIMAS

Pajieškomas Australijoje eismo nelaimėje žuvusio Vlodo Bielskio brolis Juozas ar Petras Bielskis. A.A. Vladas Bielskis yra gimęs gal 1922 m. Labūnavos kaime, Užvenčio valsč., Šiaulių apskr. Jo artimieji prašomi kreiptis į

Kun. Dr. Jatulį,

Archbishops House, West Terrace,

Adelaide, S. A. Australia.

"KNYGŲ LENTYNA"

Vokietijoje gyvenantieji lietuviai kultūrininkai ir visuomenininkai kviečiami užsiprenumeruoti šį vertingą bibliografinį leidinį, be kurio lietuvis šviesuolis, išgalintis jį užsiprenumeruoti, neturėtų likti.

Jo prenumerata JAV ir Kanadoje \$ 1,50, kitur \$ 1.--,
antrašas: Lithuanian Bibliography Service, 602 Harvey St.,
Danville, Ill., USA.